

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rkp. 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: 282/2009/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

220/2009. (VIII. 5.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) a budapesti lakos panaszos¹ 2009. május 11-én előterjesztett panaszát a 2009. augusztus 5-én – dr. Juhász Imre elnökhelyettes távollétében – tartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a Budapesti Rendőr-főkapitányság XIV. kerületi Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben alapjogot csekély mértékben sértő intézkedésre került sor.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

A panaszos beadványát a 2009. május 6-án vele szemben foganatosított rendőri intézkedés kapcsán terjesztette elő az alábbiak szerint.

Elmondása szerint az említett napon, 15 óra 43 perc körüli időben Budapest XIV. kerületében, az Örs vezér terén, az (...) áruház irányából haladt gyalogosan a

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

metró aluljárója felé, amikor négy „rendőrnek látszó egyenruhát viselő, felfegyverzett személy” és két civil ruhás személy állta útját.

A (...) azonosító számmal rendelkező rendőr az intézkedés megkezdésére előírt formások mellőzésével a panaszos igazolványát kérte, amely kérésnek a panaszos eleget tett.

Ezt követően a rendőrök a panaszos táskáját is átvizsgálták, ennek jogalapjáról azonban nem adtak tájékoztatást.

A panaszos elmondása szerint az intézkedéseknél jelen voltak a (...), (...), (...) azonosító számmal rendelkező rendőrök, valamint két civil ruhás személy.

Az intézkedés befejezését követően a (...) azonosító számú rendőrtől a panaszos tájékoztatást kért az intézkedés okáról, illetve megkérdezte a rendőr nevét, szolgálati helyét, rendfokozatát. Kérdéseire választ nem kapott.

A fent leírt eljárást a panaszos tisztességtelennek, a jogbiztonságot veszélyeztetőnek, alkotmányos és emberi jogait – így különösen mozgásszabadságát, emberi méltóságát, magántitokhoz fűződő jogát – sértőnek tartja.

Kéri, hogy a Testület intézkedjen a rendőrök feljelentéshez szükséges adatainak beszerzése érdekében.

II.

A Testület a panasz kivizsgálásához szükséges információk beszerzése érdekében megkereséssel fordult Budapest rendőrfőkapitányához. A Budapesti Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: BRFK) hivatalvezetője válaszlevelében tájékoztatta a Testületet arról, hogy a panaszolt intézkedés helyén és idején nem volt elrendelve fokozott ellenőrzés, továbbá a Testület rendelkezésére bocsátotta r. ezredes, a BRFK XIV. kerületi Rendőrkapitányság vezetője levelét, az intézkedés során kiállított igazoltató lapok másolatát, a BRFK XIV. Kerületi Rendőrkapitányság XIV/3. számú mozgóőr járőrközvet utasítását, valamint r. tzls r. őrm. és r. fhdgy. jelentéseit.

1) A kapitányságvezető válaszlevelében hivatkozik Budapest rendőrfőkapitányának a fővárosi aluljárók közterületi rendjének helyreállításáról szóló 16/2008. (III. 27.) BRFK intézkedésére, amely alapján beosztottjai az Örs vezér terén és annak közvetlen környezetében, naponta 9 óra és 21 óra között mozgóőri szolgálatot látnak el. (A Testület megjegyzi, hogy ezt az intézkedést még a panasszal érintett intézkedést megelőzően, április 28-ával hatályon kívül helyezte az aznap kiadott, és a főváros területén elkövetett rablások megelőzése

és eredményesebb felderítése, a közterületi rendőri jelenlét fokozása érdekében végrehajtandó feladatokról szóló 19/2009. BRFK intézkedés.)

2) (...) r. tzls. 2009. június 5-én készített jelentésében előadja, hogy a panaszban említett napon az Örs vezér terén és annak környékén látott el szolgálatot, amely során társa egy kerületőr volt. Megjegyzi, hogy ugyancsak egy kerületőr társaságában látott el szolgálatot a r. fhdgy. is. Feladataik ellátása során szándékukban állt ellenőrizni az áruház garázsszintjét. Amikor az áruház felé indultak, szembetalálkoztak két, szintén a helyszínen szolgálatot teljesítő járőrrel, és együtt indultak tovább a garázsszint felé.

Amikor az (...) áruház bejáratához értek és a forgóajtón haladtak keresztül, figyelmesek lettek két személyre – a panaszosra és társára –, akik a forgóajtó túloldalán épp akkor haladtak kifelé. A két személy ruházata rendezetlen, ápolatlan volt, és a forgóajtót elhagyva, sietve távoztak. Ezen túlmenően úgy látták, hogy a panaszos figyelni őket, és amikor ránéznek, elkapja a tekintetét, továbbá valami olyasmit mond társának, hogy „itt vannak a sünök”. A rendőrök ezért úgy döntöttek, intézkedés alá vonják a két személyt.

A forgóajtót elhagyva a rendőrök a panaszos és társa után indultak, és az (...), valamint a (...) áruházak között érték őket utol. Az intézkedés megkezdéseként a rendőrök a napszaknak megfelelően köszöntek, de a panaszos erre nem reagált, és megállás nélkül tovább akart menni. Ekkor a rendőrök a két személy elé léptek, ismét köszöntek, majd arra szólították fel őket, hogy adják át személyi igazolványaikat általános ellenőrzés céljából. Ennek a panaszos csak többszöri felszólítást követően tett eleget.

A rendőr megjegyzése szerint a panaszos az intézkedés alatt folyamatosan arról beszélt, hogy mi a rendőrök kötelessége, és neki milyen jogai vannak. Elmondta, hogy ő becsületes állampolgár, és politikai nézeteit is szóba hozta, a törzszászlós azonban felhívta a figyelmét, hogy ezen nézetei nem tartoznak az intézkedéshez. A panaszos társa próbálta fegyelmezni a panaszost, a panaszos azonban felháborodott azon, hogy a társa miért ilyen együttműködő.

A rendőr megjegyzése szerint a panaszos társa ismerte a r. fhdgy.-ot, mivel a sérelmére korábban elkövetett rablás tetteseit a főhadnagy fogta el.

A panaszost és társát r. őrm. és társa az ügyeleten keresztül a körözési nyilvántartásban ellenőrizte, abban a két személy nem szerepelt. Mivel azonban az intézkedés során a panaszos „rendkívül zavartan viselkedett, megizzadt és szemmel láthatóan remegett”, az eljáró rendőrben felmerült a gyanú, hogy nem tulajdonított-e el valamit az áruházból, ezért az intézkedő rendőr ruházata és csomagjai átvizsgálását tartotta indokoltnak. Az átvizsgálás során a panaszosnál és társánál sem találtak a közbiztonságra veszélyes, illetve olyan tárgyat,

amelyről feltételezhető lett volna, hogy bűncselekmény elkövetéséből származik, ezért az átvizsgálás után útjukra bocsátották őket.

A rendőri jelentés megjegyzi, hogy a panaszos „megbotránkozott” azon, hogy az intézkedéskor jelen volt kerületőrök ruházatán nem volt elhelyezve jelvény. A rendőr közölte a panaszossal, hogy az érintettek kerületőrök, illetve „annyit mondott neki, hogy a kilétüket a rajtuk lévő baseball sapkán is el tudja olvasni”.

A jelentés még megjegyzi, hogy a panaszos az intézkedés során többször hangoztatta, mennyire nem szereti a hivatalos személyeket, és hogy még úgyszólván sokat fognak találkozni a Kossuth téren, mert ő minden rendezvényen jelen van, és hangot ad nemtetszésének.

A rendőri jelentés elkészítése és a Robotzsaru program használata során a törzszászlós arra lett figyelmes, hogy a panaszos számos alkalommal került már a rendőrség látókörébe – részben elkövetett cselekményei, részben előterjesztett panaszai nyomán, és többször vonták intézkedés alá tömegkezelési feladatok keretében.

Hozzáfűzi, hogy amikor a panaszost megállásra és személyi igazolványa átadására szólította fel, a feladatát végezte, és nem sértette meg a panaszos emberi méltóságát, illetve a panaszos ruházatának és csomagjának átvizsgálása során nem a panaszos magántitkaira volt kíváncsi, csupán arra, nem tulajdonított-e el valamit az áruházból.

Utal továbbá arra, hogy szolgálatának teljesítése keretében – egyebek mellett – feladata volt, hogy elfogja a büntetendő cselekmények elkövetőit, illetve körözött személyeket. Ennek azonban csak úgy tud eleget tenni, ha olyan személyeket, akik arra okot adnak, intézkedés alá von. Ebben a tekintetben említést érdemel, hogy az áruházban lopást, rablást, vagy a garázsban gépkocsi feltörést lehet elkövetni.

A törzszászlós jelentése szerint az intézkedéskor jelen volt rendőrök ruházatán azonosító jelvények illetve névtáblák voltak elhelyezve, r. fhdgy-nak pedig a nyakában volt a szolgálati igazolványa, illetve az intézkedés kezdetekor felhívta a panaszos figyelmét rendőri minőségére.

3) A r. őrm. 2009. június 7-én készített jelentésében előadja, hogy az említett napon egy társsal látott el mozgó járőr szolgálatot az Őrs vezér terén és annak környékén. Mivel rendszeresen lát el a környéken feladatokat, tudta, hogy az áruház parkolójában nincs kamera, és gyakran fordul elő rendzavarás, gépkocsi feltörés, ezért úgy döntött, ellenőrzi a helyszínt. A (...) és az (...) áruházak közötti területen találkozott össze a r. tzls.-sal és a r. fhdgy.-gyal, valamint a

társaságukban lévő egy-egy kerületőrrel. Közösen indultak tovább az (...) áruház irányába.

Az ezt követő eseményeket az őrmester a r. tzls. jelentésével teljesen egyezően adja elő.

Jelentésében megjegyzi, hogy tudomása szerint a panaszos ellen már több alkalommal indult rendőrségi eljárás, számos demonstráción is részt vett, és csapatszolgálati tevékenység keretében is többször vonták intézkedés alá.

A jelentés – a törzszászlós jelentéséhez hasonlóan – tartalmazza azt is, hogy az őrmester a munkáját végezte, amikor a panaszost megállásra és személyi igazolványa átadására szólította fel, illetve a panaszos ruházatának és csomagjának átvizsgálása során nem a panaszos magántitkaira volt kíváncsi és nem sértette meg személyiségi jogait, csupán arról kívánt meggyőződni, hogy nem tart magánál közbiztonságra különösen veszélyes eszközt, vagy bűncselekmény elkövetéséből származó tárgyat.

Utal arra, hogy feladatai közé tartozik: a körözött személyek kiszűrése és elfogása, a bűncselekmények elkövetésének megelőzése és megszakítása, továbbá arra, hogy az áruház (és környéke) kiemelt objektum. Említett feladatainak azonban csak akkor tud eleget tenni, ha a gyanús személyeket – mint a panaszost és társát – intézkedés alá vonja.

Szintén megjegyzi, hogy az eljáró rendőrök egyenruhát viseltek, amelyen jelvény és névtábla volt elhelyezve, míg a r. fhdgy. jelvényét a nyakában, jól látható módon viselte.

Végül hozzáfűzi, hogy a panaszos az intézkedést végrehajtó rendőrökről telefonjával folyamatosan fényképfelvételeket készített.

4) A r. fhdgy. – a 2009. június 8-án készített jelentése szerint – az említett napon szerződéses szolgálatot látott el a Zugló Térfigyelő Központ kivonuló járőreként, a Zuglói Kerületőrség egy tagjával közösen.

Fő feladata a kerület kiemelt részeinek, illetve a térfigyelő kamerák által megfigyelt területeknek az ellenőrzése volt. Ezek közé tartozik az Őrs vezér tere és annak környéke is. Említést tesz arról, hogy ugyanezen időpontban volt szolgálatban a r. tzls. is, akinek szintén egy kerületőr volt a társa, és akikkel a főhadnagy feladatai ellátása során találkozott.

A főhadnagy társával ellenőrizni kívánta az áruház garázsszintjét, mivel ott gyakran történik gépjárműlopás, illetve feltörés. Ebben csatlakozott hozzájuk a törzszászlós és a vele lévő kerületőr, valamint a r. őrm. és a vele szolgálatot

teljesítő r. tőrm. Az ezt követő eseményeket a főhadnagy jelentése a fentiekkel, vagyis a törzszászlós és az őrmester jelentésével egyezően írja le.

Hozzáfűzi, hogy a panaszos távozásakor közölte: fel fogja jelenteni a rendőröket, továbbá felírta azonosító számaikat. Ezzel kapcsolatosan a jelentés utal arra, hogy az egyenruhás rendőrök ruházatán jelvényük és azonosító számuk el volt helyezve, míg a főhadnagy szolgálati igazolványát és jelvényét a nyakában viselte. A panaszos távozása előtt vonta kérdőre a kerületőröket is, hogy miért nem viselnek azonosítót, amire válaszul a rendőrök tájékoztatták, hogy a két személy milyen minőségében van jelen.

A jelentés tartalmaz továbbá néhány, a törzszászlós jelentésében is szereplő megjegyzést arról, hogy a panaszos az intézkedés során hangot adott politikai véleményének, és arról, hogy a panaszos a főhadnagy észlelése szerint is több alkalommal került már a rendőrség látókörébe. Szintén utal az eljáró rendőrök feladataira, valamint arra, hogy azokat törvényesen, az előírásoknak és az utasításoknak megfelelően teljesítették, amit ugyanakkor csak akkor tudnak megtenni, ha a gyanús személyeket intézkedés alá vonják. A főhadnagy álláspontja szerint a panaszos magatartása indokolta, hogy vele szemben intézkedést foganatosítsanak, az igazoltatás során tanúsított viselkedése pedig okot adott ruházatának és csomagjának átvizsgálására.

5) A Testület rendelkezésére bocsátott mozgóőri utasítás a r. őrm. és társa, a r. tőrm. feladatait részletezi. Rögzíti, hogy a szolgálatteljesítés helye minden nap 14 és 20 óra közötti időben, az óra második 30 percében a Sugár áruház közvetlen környezete. Előírásai szerint a járőr mozgási körzetét – amelybe az Örs vezér tere, a Sugár áruház, az áruház, azok parkolói és közvetlen környéke, az Örs vezér tere aluljáró, a HÉV végállomása és az autóbusz végállomás tartoznak – folyamatosan ellenőrizni köteles. Főbb feladatai – egyebek mellett – a bűncselekményt elkövető és a körözött személyek kiszűrése és elfogása, szabálysértések és bűncselekmények elkövetésének megelőzése és megakadályozása (jellemző cselekményként a következőket említi az utasítás: betöréses lopás, lopás, rablás, gépkocsi feltörés, jármű önkényes elvétele), a körzetben lévő és nagyszámú közönséget vonzó helyek fokozott ellenőrzése.

III.

A Testület a sérelmezett intézkedésekkel kapcsolatban az alábbiakat állapította meg.

1) A Testület elsőként a panaszossal szemben foganatosított igazoltatás jogalapját és indokoltságát vonta vizsgálatai körébe.

Az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdése értelmében a rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani.

A rendőri jelentések a panaszos és társa igazoltatását egybehangzóan azzal indokolták, hogy a két személy ruházata rendezetlen, ápolatlan volt, és a forgóajtót elhagyva sietve távoztak, a panaszos elkapta a tekintetét, amikor észrevette, hogy a rendőrök figyelik, és társát figyelmeztette, hogy rendőrök vannak a közelben. A rendőrök ezért azt feltételezték, hogy a két személy valamiféle jogsértést követhetett el.

Gyanújukat erősítette, hogy amikor az áruházak között utolérték az említett két személyt, és köszöntek, a panaszos nem reagált, és megállás nélkül tovább akart menni. Ekkor a rendőrök a két személy elé léptek, és ezzel megállásra készítették őket.

A fentiek alapján megállapítható, hogy az Rtv. 29. §-ában foglalt okok közül a közrend, a közbiztonság védelme, továbbá a bűnmegelőzési, bűnüldözési cél is felmerült.

A Testület álláspontjának kialakításakor figyelemmel volt arra, hogy a közterületen szolgálatot teljesítő járőr állomány alapvetően olyan általános rendfenntartó és ellenőrző tevékenységet végez, amely az egyes járőrök mérlegelésétől függően ölt konkrét intézkedésekben formát. Ez a széles körű mérlegelési jogkör ugyanakkor nem jelenti azt, hogy az intézkedések indokoltsága a Testület által ne lenne vizsgálható és adott esetben vitatható.

Az önálló kezdeményezésű igazoltatások során a rendőröknek számot kell tudni adni arról, hogy az adott esetben melyek azok a konkrét tények, amelyek alapján úgy ítélik meg, hogy az Rtv. 29. §-ában meghatározott célok elérése érdekében szükség van az érintett személyazonosságának megállapítására. Jelen ügyben a rendőrök által előadott körülményeket a Testület elfogadhatónak tartotta a rendőri fellépés indokaként, és ezért megállapította, hogy az igazoltatás foganatosítására az adott helyzetben megfelelő jogalap birtokában került sor.

2) Az intézkedés módjával, az igazoltatás tényét és célját érintő tájékoztatással kapcsolatban a Testület a következőket szögezi le.

Az Rtv. 20. § (2) bekezdése értelmében a rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és

célját szóban közölni. A (3) bekezdés értelmében a rendőr köteles – ha az a rendőri intézkedés eredményességét nem veszélyezteti – intézkedése megkezdése előtt szolgálati igazolványát vagy azonosító jelvényét felmutatni. Ha a rendőr szolgálati igazolványának vagy azonosító jelvényének felmutatása az intézkedés megkezdése előtt veszélyeztetné az intézkedés eredményességét, úgy azt az intézkedés befejezésekor köteles felmutatni.

a) Arról, hogy az azonosításra vonatkozó követelményeknek az intézkedő rendőrök eleget tettek volna, egyik jelentés sem tesz említést. Abból a jelentésekben megjelenő, egybehangzó elmondásból, hogy a köszönést követően a rendőrök a panaszost felszólították személyi igazolványa átadására, az következik, hogy nevük és azonosító számuk közlésére, valamint szolgálati igazolványuk vagy azonosító jelvényük felmutatására nem került sor.

Ezt támasztja alá továbbá, hogy valamennyi jelentés felhívja a figyelmet arra, hogy a rendőrök egyenruhát viseltek, amelyen jelvény és névtábla volt elhelyezve, míg a r. fhdgy. jelvényét a nyakában, jól látható módon viselte. Ennek a ténynek nyilván csak akkor van jelentősége, ha egyébként ezeknek az információknak a közlése a helyszínen nem történt meg, mert ebben az esetben a rendőrök a jelentésükben arról számolnának be, hogy nevüket és azonosítójukat a panaszossal közölték.

Ellenkező tartalmú bizonyíték hiányában a Testület megállapította, hogy a konkrét esetben eljáró rendőrök nem tettek eleget a személyük azonosításával kapcsolatos előírásoknak.

b) Ugyancsak magukból a jelentésekből kitűnik, hogy a rendőrök nem tettek megfelelően eleget az intézkedés céljának közlésére vonatkozó kötelezettségüknek.

A r. tzs. jelentésében az szerepel, hogy az intézkedés tényének és céljának közlése során arról tájékoztatta a panaszost, hogy „általános igazoltatás” történik. Ez nyilvánvalóan nem jelenthet megfelelő tájékoztatást, hiszen az igazoltatás soha nem lehet „általános”. A rendőri igazoltatásról az Országos Rendőr-főkapitányság által 2008-ban kiadott, és a Testület több állásfoglalásában hivatkozott részletes tájékoztató kiemeli, hogy az igazoltatás (mint minden rendőri intézkedés) célhoz kötött, és alapelveként rögzíti, hogy az igazoltatás nem lehet önmagáért való, mindig kell lennie valamilyen alapjának és céljának, melyet a rendőr az Rtv. 20. §-ának megfelelően köteles is közölni az intézkedés alá vont személlyel.

Természetesen elképzelhető olyan helyzet, amikor az intézkedés okának és céljának előzetes közlése veszélyezteti annak sikerét, éppen ezért teszi lehetővé az Rtv., hogy a rendőr csak az intézkedés befejeztével tegyen eleget tájékoztatási

kötelezettségének, a jelentésekből azonban az tűnik ki, hogy a bűnmegelőzési, bűnüldözési, illetve közrendvédelmi célra – tehát a panaszos és társa igazoltatásának igazi okára – való utalás az intézkedés befejezése után sem hangzott el.

Amint azt a Testület már számos állásfoglalásában kifejtette, az Rtv. 20. §-ában rögzített követelmények azért bírnak különös jelentőséggel az intézkedés alá vont személy jogérvényesítési képessége szempontjából, mert csak abban az esetben gyakorolható érdemben a panasztételi jog, ha az intézkedéssel érintett személy az intézkedés okára, alapjára és az intézkedést foganatosító személy kitérére nézve birtokában van a valós és releváns információknak, ezek hiányában ugyanis nincs vele tisztában, ki ellen kell benyújtani a panaszát, nem tudja megfelelően megítélni a vele szemben foganatosított intézkedés jogszerűségét, és nem tud adott esetben hatékonyan érvelni az intézkedés jogszerűsége ellen sem.

Ennek elmaradása a panaszolt esetben a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelmét valósította meg. A jogbiztonság követelménye az Alkotmány 2. §-ának (1) bekezdésében foglalt jogállamiság kritériumából ered. Az Alkotmánybíróság több határozatában rámutatott, hogy a jogállamnak nélkülözhetetlen eleme a jogbiztonság. A jogállamiság egyik alapvető követelménye, hogy a közhatalommal rendelkező szervek a jog által meghatározott szervezeti keretek között, a jog által megállapított működési rendben, a jog által a polgárok számára megismerhető és kiszámítható módon szabályozott korlátok között fejtsék ki tevékenységüket [56/1991. (XI. 8.) AB határozat].

Az, ami a közhatalmi szervek (köztük a rendőrség) oldalán kötelezettségként jelentkezik, a másik oldalról – a velük kapcsolatba kerülő állampolgárok oldalán – jogként jelenik meg. A jogállamiság követelményét és a jogbiztonság elvét a jogalanyok tekintetében a tisztességes eljáráshoz való jog testesíti meg. Abban az esetben, ha egy kiemelten fontos közhatalmi funkciót ellátó és a társadalmi együttélési normák betartatásáért elsődlegesen felelős szerv eljárása nem felel meg a jogi normáknak, sérül a tisztességes eljáráshoz való jog.

Amikor a közhatalmi szerv jogsértése a panaszjog hatékony gyakorlását veszélyezteti, aggálytalanul megállapítható a tisztességes eljáráshoz való jog sérelme.

3) A panaszos sérelmezte ruházatának és csomagjának átvizsgálását, amellyel összefüggésben a Testület az alábbiak szerint foglalt állást.

Az Rtv. 29. §-ának (6) bekezdése értelmében „a rendőr az igazoltatott személy ruházatát, járművét átvizsgálhatja, ha azt a személyazonosság megállapítása, a közrendet, a közbiztonságot fenyegető veszély elhárítása, bűncselekmény vagy

szabálysértés elkövetésének gyanúja szükségessé teszi”. Ugyanezen jogszabály értelmező rendelkezései szerint, a 97. § (1) bekezdés b) pontja értelmében ruházat alatt az intézkedéssel érintett személy testén viselt, illetőleg az intézkedés helyszínén nála lévő, vagy a közvetlen felügyelete alatt, illetve rendelkezésére álló ruházatot, csomagot és tárgyat értünk.

A rendőri jelentések szerint a konkrét esetben a panaszos – az igazoltatást megalapozó magatartása mellett – az intézkedés során is „rendkívül zavartan viselkedett, megizzadt és szemmel láthatóan remegett”, az eljáró rendőrökben ezért felmerült a gyanú, hogy esetleg eltulajdonított valamit az (...) áruházból, így ruházata és csomagjai átvizsgálása mellett döntöttek.

A rendőrök tehát jelentésükben tartalmilag az Rtv.-ben felsorolt okok közül bűncselekmény vagy szabálysértés elkövetésének gyanújára hivatkoztak, a panaszossal szemben foganatosított ruházat- és csomagátvizsgálás alapjára.

A Testület a rendőrök által előadottakat – az eset körülményei ismeretében – elfogadta olyan indokként, amely megalapozta a panaszossal szemben az igazoltatáson túli további intézkedést, nevezetesen ruházatának, csomagjainak átvizsgálását. Erre tekintettel azt állapította meg, hogy az átvizsgálásnak is megvolt a megfelelő jogalapja.

Ugyanakkor az átvizsgálás tekintetében is megállapítható volt a panaszos elmondása és a panaszos állításait e tekintetben nem cáfoló rendőri jelentések alapján, hogy az intézkedést megelőzően vagy azt követően fennálló tájékoztatási kötelezettségüknek a rendőrök a csomagátvizsgálás kapcsán sem tettek eleget, e vonatkozásban is megsértve a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő jogát.

A panaszos oldalán keletkező jogsérelmet ugyanakkor az ügy összes körülménye alapján csekély fokúnak ítélte a Testület, mivel a panasztételhez alapvetően szükséges adatokhoz (így a rendőri azonosítószámokhoz) a panaszos hozzájutott, a tájékoztatási kötelezettség körében elkövetett mulasztások panasztételi jogának gyakorlásában ténylegesen nem akadályozták.

IV.

1) Az Rtv. 93. §-ának (2) bekezdése értelmében a Testület az alapvető jogot csekély mértékben sértő intézkedéssel szemben előterjesztett panaszt az intézkedést foganatosító szerv vezetőjéhez átteszi, illetve ha az áttétel ellen a panaszos panaszában előzetesen tiltakozott, az eljárást megszünteti.

Mivel a panaszos az áttétel ellen nem tiltakozott, a Testület a panasznak az intézkedést foganatosító szervhez való áttételéről döntött.

2) A panaszos panaszában kérte az intézkedő rendőrök adatainak rendelkezésére bocsátását.

Ezzel kapcsolatban a következők rögzítése szükséges. Az Avtv. 19. §-ának (4) bekezdése szerint közérdekből nyilvános adat az állami vagy helyi önkormányzati feladatot, valamint jogszabályban meghatározott egyéb közfeladatot ellátó szerv vagy személy (a továbbiakban együtt: szerv) feladatkörébe tartozó ügyekben feladat- és hatáskörében eljáró személy feladatkörével összefüggő személyes adata, továbbá egyéb, közfeladatot ellátó személy e feladatkörével összefüggő személyes adata. Ezen adatok megismerésére e törvénynek a közérdekű adatok megismerésére vonatkozó rendelkezéseit kell alkalmazni.

Az intézkedő rendőrök vonatkozásában a feladatkörükkel összefüggő személyes adatnak – jelen eset vonatkozásában – azok az adatok minősülnek, amelyeknek megadását az Rtv. 20. §-a számukra kötelezővé teszi. Ezek a név és az azonosító szám, amelyeket jelen állásfoglalás tartalmaz.

Ezen adatok megismerhetőségének éppen az a célja, hogy a rendőri eljárással szemben előterjesztett panaszban vagy feljelentésben kellő konkrétsággal lehessen azonosítani az érintett rendőröket. Mivel ez a cél megfelelően érvényesül a név és az azonosító szám megadásával, nincs olyan ok, amely alátámaszthatóvá tenné a panaszos azon igényét, hogy az intézkedő rendőrök bármely egyéb személyes adatát megismerje. Ilyen ok hiányában pedig jogszerűtlen lenne, ha a Testület a panaszosnak kiadna ilyen adatokat (amelyek ráadásul nem is állnak a Testület rendelkezésére, mivel azok beszerzésére a panasz elbírálásához nem volt szükség).

Budapest, 2009. augusztus 5.

Dr. Kaltenbach Jenő
elnök

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Féja András
testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
előadó testületi tag